

■ Του ΧΑΡΗ ΣΤΡΑΤΙΔΑΚΗ*

Αναδιφώντας το χθες (194)

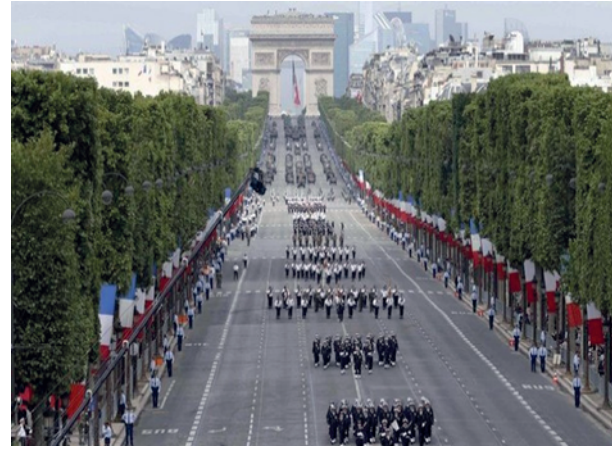
Στη Λεωφόρο των Ηλυσίων Πεδίων του Χάρη Καλαϊτζάκη (1)

Πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 5 Δεκεμβρίου η προγραμματισμένη εκδήλωση τιμής για τον αείμνηστο συμπολίτη **Χάρη Καλαϊτζάκη** (1953-2020). Ήταν μια επιβεβλημένη ενέργεια προκειμένου να αποτίσουμε τον οφειλόμενο φόρο τιμής, πράγμα που δεν είχαμε καταφέρει κατά την εκδήμιά του, εξαιτίας των απαγορεύσεων του τρίτου πανδημικού κύματος πριν από ένα χρόνο. Στην εκδήλωση ο συντάκτης της στήλης έκανε την εισήγηση με τον παραπάνω τίτλο και με παράλληλη προβολή διαφανειών.

«Για την αρχαιοελληνική μυθολογία τα «Ηλύσια πεδία» ήταν ο τελικός προορισμός της ψυχής των ενάρετων ανθρώπων. Κι ήταν οι Γάλλοι, θαυμαστές πάντα του αρχαιοελληνικού πολιτισμού, που καθιέρωσαν την κεντρική λεωφόρο της πρωτεύουσάς τους, την ωραιότερη κι επιβλητικότερη ίσως του κόσμου ολόκληρου, στο όνομά τους.

Σ' αυτή γιορτάζουν τη συγκλονιστικότερη επανάσταση του κόσμου στις 14 Ιουλίου κάθε χρόνο κι αυτήν επισκέπτονται και θαυμάζουν κάθε χρόνο πάνω από εκατό εκατομμύρια άνθρωποι.

Σε μια τέτοια φανταστική λεωφόρο Ηλυσίων Πεδίων, μεταξύ αυτού και του άλλου κόσμου, θα παρακολούθησες με σήμερα τον Χάρη Καλαϊτζάκη να περπατά, καμαρωτός κι αγέρωχος. Αυτή δεν θα μπορούσε να είναι άλλη από τη ρεθεμνιώτικη οδό Αρκαδίου, τον δρόμο τον οποίο πύλαζε να ιστορήσει εδώ και χρόνια και που δεν πρόλαβε να τον μνημειώσει με την ίδια του τη φωνή. Θα περιπλανηθούμε απόψε δίπλα του, με τη βοήθεια των φωτογραφικών αρχείων του Ιστορικού και Λαογραφικού Μουσείου, του **Γιώργη Εκκεκάκη**, της **Μαρίας Τσιριμονάκη**, του **Μάνου Γοργοράπη** και του δικού μου.

Να 'τον λοιπόν με τον χειμερινό επενδύτη του να περιηγείται στη Sabbionara του Ρεθύμνου της Βενετοκρατίας. Περπατά στον πλατύτερο δρόμο της πόλης,

αυτών που ήταν ανοιχτός στη θάλασσα, στις νέες ιδέες, στην Αναγέννηση που ερχόταν με φουσκωμένα τα πανιά απ' την Ευρώπη. Είναι δύσκολο να διακρίνουμε ποιος ακριβώς από τους εικονιζόμενους είναι. Μπορεί να είναι ο ευγενής που αγοράζει περί φιλοσοφίας στον συμπεριπατητή του, στο κέντρο του λινακά.

Μπορεί όμως να είναι κι ο άλλος, με μαύρο καπέλο ή εκείνος, που μόλις έχει βγει με τον φίλο του από τη λεσχά των ευγενών, τη Loggia.

Έχουν περάσει λίγες μόνο μέρες από τις 4 του Γενάρη του 1561, πριν 450 ακριβώς χρόνια, τέτοιες μέρες, που ίδρυσαν με τον **Φραγκίσκο Μπαρότση** την Ακαδημία των Βίνι του Ρεθύμνου. Όλοι αυτοί οι «ζωντανοί άνδρες» διέθεταν τίτλους, βενετική ή κρητική ευγένεια, όλοι τους είχαν μεγάλα κτήματα στην ενδοχώρα του Ρεθύμνου κι όλοι διακρίνονταν για τις φρέσκες τους ιδέες.

Ο Χάρης ήταν ο άρχοντας του Ορθέ, όπου κι είχε μόλις ανακαινίσει το υλοστατικό του. Η βασιική του όμως κατοικία παρέμενε στην πόλη, κι ο χώρος εργασίας του δίπλα στον προμαχώνα της Αγίας Βαρβάρας, στη συνοικία της Αρβαντιάς.

Να 'τον και πάλι, ανέγγιχτο από τον χρόνο, να πορεύεται θριαμβικά στην ίδιο δρόμο κατά την εποχή της οθωμανικής κατοχής. Είναι τον 18^ο ή μάλλον τον 19^ο αιώνα που τον διασχίζει, σχεδόν αόρατος, οικοδομημένο πια από την πλευρά της θάλασσας και κατειλημμένο από ξυλοκατασκευές στο ισόγειο και από κιάσκια στους ορόφους.

Οι άρχοντες που χαιρετά και τον χαιρετούν φορούν τώρα όλοι τους φέσια, κόκκινα και λευκά, είναι όμως αρχοντάνθρωποι κι εκείνοι. Ανάμεσά τους διακρίνουμε τον **Κιαμί Βεϊσάκη**, τον **Σελίμ Μπέη**, τον **Αλή Βαφή Σελιανάκη**, τον μεγαλύτερο φιλόπρωτο της Κρήτης, τον δάσκαλο **Καζίμ Εμινεφεντάκη** και τον τελευταίο μουτσαερίφη του Ρεθύμνου **Χουσίφι Πασά**.

Να' τον τώρα μέρα γιορτινή να διασχίζει και πάλι τον κεντρικό δρόμο της πόλης. Αριστερά και δεξιά του κυματίζουν οι προξενικές σημαίες και πίσω τους στέκονται οι πρόξενοι του Ρεθύμνου.

Πρώτο-πρώτο χαιρετά τον **Ανδρέα Σαουνάτσο**, που εκπροσωπεί στο Ρεθύμνο τη Γαλλία.

Παρακάτω ανταλλάσσει ευχές με τον **Γεώργιο Καλοκαιρινό**, τον **Χαράλαμπο Πετυχάκη** και τον **Μάρκο Σκουλούδη** (εικόνα), που στέκονται στο μπαλκόνι του προξενείου της Μεγάλης Βρετανίας.

Μπροστά στο τσαρικό προξενείο κοντοστέκεται για ν' ανταλλάξει ευχές με τον **Γεώργιο Σκουλούδη**, τον **Μανούσο Μαυρατζά** και τον **Γεώργιο Χατζηγηγοράκη**.

Στο αυστρουγγικό προξενείο λείει δυο κουβέντες με τον **Ε. Barbieri**, τον Θεόδωρο Τριφυλλάκη και τον **Πέτρο Ζαχαρίου**.

Στο προξενείο της Ιταλίας ανταλλάσσουν τα καλημερίσματα με τον πρόξενο γιατρό **Κωνσταντίνο Πετυχάκη** και τον διάδοχό του **Εμμανουήλ Τσιριμονάκη**...».

Φυσικά δεν παραλείπει να ανέβει τα σκαλιά του ελληνικού προξενείου, προκειμένου να βοηθήσει στην έπαρση της σημαίας τους προξένους **Γεώργιο Καλοκαιρινό** και **Εμμανουήλ Μίνωα Πετυχάκη** (εικόνα), σιγοτραγουδώντας μαζί τους τον εθνικό ύμνο.

Στο Καμαράκι δεν μπορεί παρά να σταθεί, αναζητώντας το γεφυράκι της Βενετοκρατίας. Οι γέφυρες πάντα τον εντυπωσίαζαν και αν ο Θεός του έγραφε χρόνους είμαι παραπάνω από βέβαιο ότι θα αποτελούσαν στο μέλλον θέμα μελέτης γι' αυτόν.

Στο μεταξύ δεν σταματά να χαιρετά τους φίλους του καφετζήδες, για την εξιστόρηση της δραστηριότητας των οποίων, ξόδεψε χιλιάδες ώρες απ' τη ζωή του. Ποτέ του δεν θεώρησε υποτιμητικό να τους συναναστρέφεται, ν' ακούει τον πόνο τους και να τους υπερασπίζεται στις κατά καιρούς καταδιώξεις τους. Αν κι ο ίδιος μέχρι που ξεκίνησε τις έρευνές του είναι ζήτημα αν είχε μπει καμιά φορά σε καφενείο...

Με τους εστιατορείους της οδού Αρκαδίου έχει σχέσεις εξαιρετικές. Άλλωστε είναι γνωστός ο εκλεκτικισμός του στη διατροφή και η αγάπη του για τις αυθεντικές γεύσεις. Οι φιλοφρονήσεις που ανταλλάσσουν είναι λοιπόν πραγματικές, με τον **Αντώνη Μυλωνάκη**, τον **Βασίλη Σκεπετζή** (εικόνα) και τον **Κωνσταντίνο Κούνουπα**...». Θα συνεχίσουμε όμως την περιήγησή μας στη Λεωφόρο των Ηλυσίων Πεδίων του **Χάρη Καλαϊτζάκη** την επόμενη εβδομάδα.